

Sygn. akt VI Ka 812/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny - Odwoławczy

w składzie :

Przewodniczący SSO Zenon Stankiewicz

Sędziowie SO Jacek Matusik

SO Anita Jarząbek - Bocian (spr.)

Protokolant sekr. sądowy Mariusz Pogorzelski

przy udziale Prokuratora Artura Orłowskiego

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2013 r.

sprawy Z. S.

oskarżonego o przestępstwo z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 12 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 29 lutego 2012 r. sygn. akt IV K 479/09

zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego od popełnienia przypisanego mu czynu; kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 812/12

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 29 lutego 2012r. w sprawie o sygn. akt IV K 479/09 uznał Z. S. za winnego tego, że w okresie od listopada 1998r. do 07 stycznia 2000r. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonał podrobienia dokumentów w postaci pięciu druków ZUS ZUA, dwóch druków ZUS P ZWUA wystawionych dla pracowników Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. i składanych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, pisma do ZUS II Oddział w W. oraz trzech deklaracji rozliczeniowych Przedsiębiorstwa(...) Sp. z oo składanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych poprzez wstawienie w nich pieczętki imiennej PREZES (...) SP Z O.O. J. T.” i złożenia podpisu (...)” tj. popełnienia czynu z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 12 kk. i skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres dwóch lat tytułem próby. Nadto na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu grzywnę w wysokości 70 stawek dziennych po 30 złotych każda.

Od wyroku tego apelację wniósł obrońca oskarżonego, w której zarzucił wyrokowi naruszenie prawa procesowego mające wpływ na jego treść tj. art. 4 kpk, art. 5 § 2 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk, art. 413 § 2 pkt 1 kpk poprzez:

1) uznanie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego poprzez przypisanie mu podrobienia także tych dokumentów, co do których biegły z zakresu pisma ręcznego wydał opinie o charakterze niekategorycznym co do sprawstwa oskarżonego (na marginesie jedynie zaznaczyć należy, iż wbrew zarzutowi skarżącego pismo skierowane do ZUS II Oddział w W. było przedmiotem badania przez biegłego (k. 59, 97 pkt 10, pkt 11 k. 110);

2) poprzez pominięcie w rozważeniach dot. wiarygodności dowodu z zeznań świadka J. T. wynikających z nich szeregu okoliczności na korzyść oskarżonego (szczegółowo opisanych w apelacji), które potwierdzały jego twierdzenia, iż J. T. wiedział i wyraził zgodę, będąc Prezesem Zarządu (...) Sp. z o.o. na podpisywanie przez oskarżonego w jego imieniu dokumentów. Nadto skarżący zarzucił nieuwzględnienie przez Sąd Rejonowy interesu jaki miał J. T. w rozstrzygnięciu sprawy na niekorzyść oskarżonego, a to w związku z koniecznością zapłaty zaległych należności z tytułu składek związanych z ubezpieczeniem społecznym oraz niedokładne przytoczenie w opisie czynu przypisanego oskarżonemu dat i rodzaju dokumentów, które miał podrobić;

Apelujący zarzucił również naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na treść wyroku tj. art. 12 kk, poprzez niewłaściwe jego zastosowanie, a w zakresie art. 270 § 2 a kk poprzez jego niezastosowanie. Po modyfikacji wniosków apelacji dokonanej przez obrońcę oskarżonego w toku rozprawy apelacyjnej, wniósł on o przyjęcie, że w sprawie zachodzi wypadek mniejszej wagi i umorzenie postępowania z powodu przedawnienia karalności tego czynu (k. 257).

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Stwierdzenie naruszenia prawa materialnego – choć innego niż wskazywał apelujący – czyni zbędnym odniesienie się do zawartych w apelacji zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego. Charakter bowiem naruszenia prawa materialnego, do jakiego doszło w sprawie, spowodowało konieczność uniewinnienia oskarżonego od zarzutu popełnienia przypisanego mu czynu albowiem opis czynu przypisanego podsądnemu nie wskazywał wszystkich znamion tego czynu zabronionego.

Nie budzi bowiem żadnej wątpliwości, iż znamiona przestępstwa muszą być zamieszczone w sentencji wyroku w opisie przypisanego czynu. Dokładne ustalenie czynu przypisanego przez sąd winno znaleźć się w samym wyroku i powinno obejmować wszystkie elementy czynu mające znaczenie dla prawidłowej kwalifikacji prawnej. Opis czynu zawarty w wyroku skazującym nie może bowiem pomijać żadnego z tych elementów działania sprawcy, który dla kwalifikacji tej ma istotne znaczenie. Brak wskazania w opisie czynu przypisanego wszystkich znamion danego czynu zabronionego uniemożliwia zakwalifikowanie go jako przestępstwa (por. wyrok SA w Krakowie, z dn.10.05.2012r., sygn. akt II AKa 51/12, KZS 2012/6/32). Analiza opisu czynu przypisanego oskarżonemu Z. S. w wyroku z dnia 29 lutego 2012r. wskazuje, że w opisie tym brak jest wszystkich, wymaganych przepisami prawa, desygnatów ustawowych znamion zarzucanego przestępstwa. Przepis art. 270 § 1 kk wymaga, by określone tam czynności czasownikowe podjęte były „w celu użycia (dokumentu) za autentyczny”. Sąd I instancji przyjął, co do istoty, opis czynów w ślad za redakcją aktu oskarżenia, gdzie znamienia tego nie wykazano. Powstałej konstrukcji prawnej nie sposób jest zaakceptować ze względów praworządnościowych. Wymagane przez ustawodawcę wskazanie działania sprawcy w celu użycia za autentyczny dokumentu przerobionego bądź podrobionego musi być wykazane w opisie czynu przypisanego i nie wystarczy, jak w będącej przedmiotem rozpoznania sprawie, przywołanie tego znamienia w uzasadnieniu orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002r. w sprawie II KKN 270/00, Lex nr 55527). Zaskarżony wyrok nie zawiera, jak wyżej wskazano, wymaganego przepisem art. 270 § 1 kk znamienia sformułowanego czy to językiem ustawy, czy przez opis treściowo odpowiadających mu faktów. Fakt, iż powyższy wyrok został zaskarżony wyłącznie na korzyść oskarżonego powoduje, iż niedopuszczalne jest dodawanie do opisu czynu przypisanego oskarżonemu znamion przestępstwa wymaganych przez prawo karne materialne, a których opis ten nie zawiera. Dookreślanie znamion przestępstwa poprzez zmianę opisu czynu w wypadku braku środka odwoławczego wniesionego na niekorzyść oskarżonego, i to zarówno w części dyspozytywnej, jak i motywacyjnej, naruszyłoby zakaz reformationis in peius. Przy braku bowiem skargi apelacyjnej na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej winy, Sąd Okręgowy nie tylko nie może orzec na jego niekorzyść, ale i rozstrzygnięcie takie (uzupełnienie opisu czynu o brakujące znamię) nie może być wydane przez Sąd I instancji orzekający na skutek uchylecia wyroku do ponownego rozpoznania. Za brakiem możliwości dokonywania w takiej konfiguracji prawnej nowych ustaleń

faktycznych przez sąd odwoławczy, jak i bezskuteczności uchylania w tym celu wyroku do ponownego rozpoznania konsekwentnie opowiada się Sąd Najwyższy, uznając, iż bez znaczenia jest, czy materiał dowodowy w sposób oczywisty pozwala na dokonanie takich ustaleń, a pominięcie ich było wynikiem rażącego błędu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2005r. w sprawie I KZP 20/05, Lex nr 153332). Wobec powyższego, skoro brak wskazania w opisie czynu przypisanego oskarżonemu wszystkich znamion tego czynu zabronionego uniemożliwia zakwalifikowanie go jako przestępstwa, to zaskarżony wyrok należało zmienić i uniewinnić oskarżonego od tak przypisanego mu czynu.

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.